

2022/2023

Universitetet i Sørøst-Norge

Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap

RETNINGSLINJER FOR PRAKSIS I BARNEHAGELÆRERUTDANNINGEN

Del 2

CAMPUS PORSGRUNN

Forord

Universitetet i Sørøst- Norge har barnehagelærerutdanning på fire av sine campus, Drammen, Notodden, Vestfold og Porsgrunn. *Retningslinjer for praksis i barnehagelærerutdanningen Del 1 er felles for alle. Retningslinjer for praksis i barnehagelærerutdanningen Del 2, campus Porsgrunn* utgjør det lokale tillegget som er særskilt for utdanningen her.

Til sammen utgjør de to delene en beskrivelse av det forpliktende samarbeidet mellom partnerbarnehagene og USN i Porsgrunn. Innholdet er hentet fra, og i tråd med dokumentet *PPP- Progresjon, profesjon og praksis i barnehagelærerutdanningen*. Innholdet er også knyttet til læringsutbyttebeskrivelsene i de aktuelle kunnskapsområdene som inngår i hver praksisperiode. Målet for retningslinjer for praksis del. 2 er at dokumentet skal vise hvilke møtepunkter det skal være mellom de ulike partene i dette samarbeidet og hvordan studentenes praksis ved Campus Porsgrunn skal gjennomføres. Det er et forpliktende dokument som skal bygge opp en opplevelse av gjensidig respekt, anerkjennelse og faglig utvikling hos alle som er med. Forpliktelsene gjelder både studenter, partnerbarnehager og ansatte ved utdanningsinstitusjonen. Dokumentet skal være «levende» og skal evalueres og planlegges på nytt hvert år. I det arbeidet er vi avhengig av et likeverdig og gjensidig partnerskap til beste for alle involverte i utdanningen, der fokuset alltid skal være barnets beste.

Dokumentet er nå endret og begreper knyttet til alle campusene er like.

Porsgrunn, 20.10.2022

Maria Heiland

Programleder for barnehagelærerutdanningen

Fakultetet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap

Innholdsfortegnelse

Forord	2
1. Roller og ansvar mellom studenter, partnerbarnehager og utdanningsinstitusjonen	4
2. Møtearenaer	5
3. Vurdering	7
4. Oppgaver første semester, 1. klasse	9
5. Oppgaver for andre semester, 1. klasse	Feil! Bokmerke er ikke definert.
6. Oppgaver tredje semester, 2. klasse	12
7. Oppgaver fjerde semester, 2. klasse	13
8. Oppgaver femte semester, 3. Klasse	15
9. Grovplan	19

1. Roller og ansvar mellom studenter, partnerbarnehager og utdanningsinstitusjonen

- Utdanningsinstitusjonen har ansvar for samordning av møtene mellom praksisfeltet og universitetet.
- Praksisrådgiver har ansvar for å sende ut innkalling og program i god tid før de ulike møtene, programleder og praksisrådgiver har ansvar for møtene.
- Programleder, profesjonsveiledere og faglige ansatte har ansvar for å planlegge innholdet på ulike samarbeidsmøter med bakgrunn i innspill fra studenter og partnerbarnehagene.
- Styrener/daglige ledere ved partnerbarnehagene har hovedansvar for å følge opp studenter med utgangspunkt i de til enhver gjeldende retningslinjer for praksis ved USN.
- Praksislærere har ansvar for å følge opp studentenes læringsprosesser med utgangspunkt i de til enhver gjeldende retningslinjer for praksis ved USN.
- Studentene har ansvar for å møte forberedt til praksisforberedende møter og praksisperioder med utgangspunkt i de til enhver gjeldende retningslinjer for praksis ved USN. Det er studentene selv som har ansvar for at praksis blir bestått.
- Viser for øvrig til PARTNERBARNEHAGEAVTALE inngått mellom Universitetet i Sørøst-Norge (USN), Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap (HIU) og barnehageeier.

2. Møtearenaer

Samarbeidet mellom praksisbarnehagene og universitetet er konkretisert gjennom våre ulike møtearenaer. I løpet av studieåret er det en rekke møtepunkter mellom partnerbarnehagene, studenter og ansatte ved universitetet. Disse er spesifisert under.

Studiestartsmøte

Mål	Nye praksislærere, styrere, barnehageeiere og faglærere kjenner det regelverket og de retningslinjer som gjelder for deres rolle og ansvar i praksis.
Innhold	Informasjon om alle viktige formaliteter og praksis knyttet til praksisopplæring og samarbeid mellom de to utdanningsarenaene.
Hvem	Nye praksislærere, nye styrere i partnerbarnehager, eiere av nye partnerbarnehager, nye faglærere på universitetet, praksisadministrasjonen og programleder.
Når	1 gang pr. år, tidlig høst.
Ansvar	Praksisadministrasjonen har ansvar for innkalling, innhold og møteledelse i samarbeid med programleder. Praksisadministrasjonen sender ut innkalling og program i god tid før møtet.

Praksisforberedende møte

Mål	Partnerbarnehager, studenter og universitetet har en felles forståelse av praksisperiodens innhold og omgang.
Innhold	Gjennomgang og avklaring av studentenes oppgaver i praksisperioden, temaer og pensum for semesteret, samt forventningsavklaring til alle aktører knyttet til praksis.
Hvem	Praksislærere, studenter, faglærere, profesjonsveiledere praksisadministrasjonen og programleder.
Når	I forkant av første praksis på høsten og andre praksis på våren.
Ansvar	Profesjonsveiledere og faglærere planlegger innholdet til møtet. Praksisadministrasjonen sender ut innkalling og program i god tid før møtet. Praksislærere har ansvar for å spille inn kommentarer til studentenes oppgaver i praksisperioden. Praksisadministrasjonen etterspør dette i god tid før innkallingen sendes ut.

Temadag for praksisfeltet

Mål	Inspirere og utfordre til å arbeide med barnehagens innhold og barnehagelærerutdanningens praksis, og være en arena hvor praksislærere kan utvikle sin egen rolle.
------------	--

Innhold	Informasjon og drøfting rundt saker som har betydning for utdanningens kvalitet. Drøfte profesjonsetiske dilemmaer ved å være praksislærer. Drøfte og belyse relevante tema og problemstillinger vedrørende det å ha studenter fra universitetet.
Hvem	Praksislærere, styrere, faglærere, praksisadministrasjonen og programleder.
Når	1. gang pr. år, høstsemesteret.
Ansvar	Praksisadministrasjonen og programleder planlegger innholdet til temadagen på bakgrunn av innspill fra utdanningsarenaene. Praksisadministrasjonen sender ut innkalling og program i god tid før temadagen. Praksislærere og styrere har ansvar for å spille inn temaer og eventuelt bidra med innlegg. Praksisadministrasjonen etterspør dette i god tid før innkallingen sendes ut.

Evalueringmøte/planleggingsmøte i forkant av praksis

Mål	Evaluere praksis for inneværende studieår, og legge til rette for utvikling av praksis for kommende studieår.
Innhold	Informasjon og drøfting rundt praksisopplæringens innhold og form, og samarbeidet mellom alle involverte aktører.
Hvem	Representanter for studenter, profesjonsveiledere, faglærere og praksislærere.
Når	1. gang pr. år, vårsemesteret.
Ansvar	Profesjonsveiledere og faglærere samarbeider om innholdet. Praksisadministrasjonen sender ut innkalling i god tid før møtet.

Styremøte

Mål	Partnerbarnehagene og universitet har felles forståelse av ansvaret med praksis i barnehagelærerutdanningen.
Innhold	Det organisatoriske og faglige ansvaret drøftes og diskuteres.
Hvem	Styrere/daglig ledere i partnerbarnehagene, profesjonsveiledere, praksisadministrasjonen og programleder.
Når	1. gang pr. år, vårsemesteret.
Ansvar	Programleder og praksisadministrasjonen planlegger innholdet til styremøte på bakgrunn av innspill fra ulike aktører. Praksisadministrasjonen sender ut innkalling og program i god tid før styremøtet. Styrerne har ansvar for å spille inn saker og temaer, og bidra med innlegg.

Praksisadministrasjonen etterspør dette i god tid før innkallingen sendes ut.

Programleder leder møtet og praksisadministrasjonen skriver referat.

Møter knyttet til gjennomføring av praksisperiodene

Profesjonsveilederne har møte i barnehagen med studenter og praksislærere

Det skal være et møte som er organisert en gang i løpet av praksisperioden mellom student, profesjonsveileder og praksislærer. Dette møtet skal være organisert som individuelle samtaler med student og praksislærer og profesjonsveileder (trepartsamtaler).

Samtalene skal bidra til å skape refleksjon over sammenhengen mellom teori og praksis og der det er behov for det være med på å belyse og løse eventuelle utfordringer studenten har i praksis.

Dersom det skulle oppstå behov for individuelle samtaler mellom student, praksislærer og profesjonsveileder/pedagogikklærer utenom avtalte møter, må dette meldes og avtales umiddelbart ved behov. Både student og praksislærer kan melde behov for en ekstra samtale med profesjonsveileder spesielt knyttet til bekymring om ikke bestått praksis eller skikkethet. Møter der det er bekymring for skikkethet skal det gjøres egne avtaler mellom partnerbarnehage og utdanningsinstitusjon.

Faglærerne i utdanningen har møte med studenter og eventuelt praksislærere i barnehagene.

Faglærer skal i samarbeid med praksislærer bidra til studentens læring og utvikling knyttet til aktuelle kunnskapsområder og pedagogisk refleksjon. Det skal være et møte en gang i løpet av praksisperiodene mellom studenter, en faglærer fra et av kunnskapsområdene og praksislærere der studentenes egne erfaringer og spørsmål fra praksis tas opp. Refleksjonene kan for eksempel ta utgangspunkt i aktiviteter og opplegg knyttet til kunnskapsområdet. Barnehagene synliggjør egne satsningsområder for faglærerne denne dagen.

3. Vurdering

Vurdering underveis alle semester

- Vurderingskriteriene skal gjennomgås jevnlig av praksislærer og student i fellesskap
- Praksislærer skal gi tilbakemelding på alt planlagt arbeid som gjennomføres
- Det skal skrives referat fra **alle møter** i alle praksisperioder
- Studenten skal vise en tydelig progresjon gjennom hele praksisperioden
- Vurderingen skal være *veiledende og støttende* for studentens læring videre i hans/hennes arbeid i utdanningsløp.
- Partnerbarnehagen v/daglig leder har ansvar for at praksislærerne arbeider sammen om en felles forståelse av vurderingskriteriene.

Sluttvurdering

- Sluttvurderingen baserer seg på vurderingskriteriene fra både muntlig og skriftlig aktivitet og fra ulike dokumentasjoner fra studenten.
- Sluttvurdering av praksis skal ikke komme som en overraskelse på studenten.

4. Oppgaver første semester, 1. klasse

MÅL FOR DETTE STUDIEÅRET: Ledelse av seg selv og barn

1. semester- høsten 1.studieår

Praksisperioden i dette studieåret er en gjennomgående praksis i de åtte ukene, men med ulike oppgaver og læringsutbytter i de to periodene. I den første praksisperioden vil det være en forutsetning at studentene fremdeles er i en overgangsfase til det å bli student. Det vil dermed være viktig for studentene å bli trygge i praksis, de bør få lov til å prøve seg og høste erfaringer, samtidig som de skal få en begynnende forståelse for hvordan praksis og teori henger sammen. Det er viktig for praksislærer å se vurderingene i sammenheng med dette.

- 15 dager med praksis
- Studentene har følgende kunnskapsområder dette studieåret
 - SRLE - Samfunn, religion, livssyn og etikk
 - NHB - Natur, helse og bevegelse
 - BULL 1 - Barns utvikling, lek og læring

Læringsutbytter fra kunnskapsområdene som har spesiell betydning for studentens praksis i denne perioden:

- SRLE: Studenten kan legge til rette for barns medvirkning og demokratiske dannelsesprosesser.
- NHB: Studenten kan planlegge, tilrettelegge, gjennomføre og evaluere aktiviteter med barn i ulike miljøer, med spesiell vekt på bevegelseslek i naturen, samt opplevelse og utforsking av naturen.
- BULL: Studenten kan skape, delta i og opprettholde omsorgsfulle relasjoner og vise vilje og evne til innlevelse og anerkjennelse av hvert enkelt barn.

Følgende oppgaver skal støtte opp om studentenes læring i praksis i første semester:

Alle studenter skal ha med en kort presentasjon med bilde av seg selv som henges opp til foresatte.

Student og praksislærer skal ved oppstart av praksis arbeide sammen om en grovplan for den aktuelle praksisperioden, se mal for dokumentet s. 19-20. Studentene gjøres kjent med barnehagens samfunnsmessige, praktiske og menneskelig forutsetninger og formelle rammer.

Studenten skal observere, beskrive og reflektere, minimum 200-400 ord i en logg, i 6 av dagene i praksis. Loggen skal ta utgangspunkt i **egen deltakelse** i aktiviteter eller lek med et eller flere barn.

Temaene for loggene er:

- Foreldresamarbeid
- Barns medvirkning
- Å samtale med barn
- Barns undring
- Barns lek og omsorg
- Deltakelse i lek

Loggen skal leveres etter avtale med praksislærer. Loggen skal knyttes til teori i samtale med praksislærer, og kan være et utgangspunkt for veiledningssamtalene.

- Skriv en plan for en aktivitet i både NHB og SRLE som du legger fram for praksislærer for veiledning. Gjennomfør aktivitetene med en gruppe barn og evaluer etter aktiviteten, med utgangspunkt i kunnskapsområdene. Det kan gjerne benyttes et *hva, hvordan, hvorfor* skjema.
- Skriv et refleksjonsnotat på 700 ord der du reflekterer rundt hvordan du forstår din egen yrkesutøvelse i denne praksisen. Vurderingskriteriet «Deltar engasjert i lek, læring og formidling, samt legger til rette for, initierer og deltar i barns lek og undring» skal være utgangspunktet for oppgaven. Notatet skal leveres praksislærer innen onsdag siste uke i praksis for godkjenning, Jfr. punkt 6 i vurderingskriteriene.

5. Oppgaver for andre semester, 1. klasse

MÅL FOR DETTE STUDIEÅRET: Ledelse av seg selv og barn

Student og praksislærer skal ved oppstart av praksis arbeide sammen om en grovplan for den aktuelle praksisperioden, samt gå igjennom praksiskontrakt. Det forventes at studentene har arbeidet med, forbedret og videreutviklet sin praksiskontrakt og pedagogiske grunnsyn før praksis. Praksiskontrakten skal inneholde utviklingsmål for denne perioden, med utgangspunkt i høstens vurdering.

I denne praksisperioden er det en forutsetning at studentene skal tilbake til en barnehage som de kjenner fra før. Det forventes at studentene bruker alle muligheter for å øve og gjøre seg erfaringer underveis slik at de blir tryggere på utøvelsen av yrket de utdanner seg til.

- 25 dager med praksis
- Studentene har følgende kunnskapsområder dette semesteret
 - SRLE – Samfunn, religion, livssyn og etikk
 - NHB - Natur, helse og bevegelse
 - BULL 1 - Barns utvikling, lek og læring

Læringsutbytter fra kunnskapsområdene som har spesiell betydning for studentens praksis i denne perioden:

SRLE

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og begrunne didaktiske aktiviteter knyttet til de aktuelle fagområdene i rammeplanen for barnehagen.
- kan gi barn opplevelser knyttet til ulike tradisjoner og læringsmuligheter i lokalsamfunnet, fremme etisk bevissthet i forhold til miljø og bærekraftig utvikling

NHB

Studenten

- kan planlegge, tilrettelegge, gjennomføre og evaluere aktiviteter med barn i ulike miljø, med spesiell vekt på bevegelseslek i naturen samt opplevelse og utforskning av naturen.
- kan være medvirkende og kan opptre inspirerende sammen med barn på ulike alderstrinn i deres bevegelseslek, naturopplevelser og naturfaglig utforskning til alle årstider.

BULL

Studenten

- kan skape, delta i og opprettholde omsorgsfulle relasjoner og vise vilje og evne til innlevelse og anerkjennelse av hvert enkelt barn
- kan planlegge, begrunne, samarbeide om og reflektere over pedagogisk arbeid i lys av praksiserfaringer, teori og forskning, og inkludere barns erfaringer, interesser og rett til medvirkning i dette arbeidet.

Følgende oppgaver skal støtte opp om studentenes læring i praksis i andre semester:

Oppgave 1. NHB

- Kartlegge avdelingens fysiske uteområde skriftlig og reflektere rundt barns og voksnes bruk av dette i samtale med praksislærer.
- Planlegg, gjennomfør og evaluer en aktivitet med en barnegruppe knyttet til kunnskapsområde natur, helse og bevegelse.

Oppgave 2. SRLE

- Kartlegge hvordan barnehagen benytter seg av lokalmiljøet med hensyn til relevante mål i rammeplanens fagområder.
 - Nærmiljø og samfunn
 - Etikk, religion og filosofi
- Planlegg, gjennomfør og begrunn deretter aktiviteter knyttet til de to aktuelle fagområdene som inkluderer barnehagens lokalmiljø.

Oppgave 3. BULL

- Lag en didaktisk plan der du planlegger, gjennomfører og evaluerer en hverdagsaktivitet (for eksempel måltid, bleieskift, overgangssituasjoner, legging, osv) med en barnegruppe, som skal være knyttet til barns utvikling, lek og læring. Planen skal gjennomføres og videreutvikles/ justeres 2-3 ganger, gjerne med samme barnegruppe.

Oppgave 4. PRAKSISFORTELLINGER

Det skal skrives 4 praksisfortellinger med en helhetlig tilnærming til hvordan kunnskapsområdene kommer til uttrykk i barnehagen.

- Studenten analyserer praksisfortellingene individuelt.
- Studenten anvender praksisfortellingene som grunnlag for refleksjon i veiledning med praksislærer.
- En av praksisfortellingene skal brukes som grunnlag for pedagogisk dokumentasjon med praksislærer og øvrig personalteam, som for eksempel avdelingsmøter eller personalmøter.

Oppgave 5. REFLEKSJONSONSNOTAT

Skriv et refleksjonsnotat på 700 ord der du reflekterer rundt hvordan du forstår din egen yrkesutøvelse i denne praksisen. Følgende vurderingskriterier skal være utgangspunktet for oppgaven.

- «Studenten viser evne til å utøve refleksjon over egen yrkesutøvelse».
- «Viser gjennom sin ledelsesutøvelse god forståelse for barnehagens samfunnsmandat, mål og verdigrunnlag».

Notatet skal leveres praksislærer onsdag i siste praksisuke for godkjenning, Jfr. punkt 6 i vurderingskriteriene. Notatet skal inn i profesjonsmappen til studenten og brukes som grunnlag for profesjonssamtalen.

6. Oppgaver tredje semester, 2. klasse

MÅL FOR DETTE STUDIEÅRET: Ledelse av barn og medarbeidere

3.semester- høsten 2.studieår

Praksisperiodene i dette studieåret består av to selvstendige praksiser som tar utgangspunkt i de kunnskapsområdene studentene har. Student og praksislærer skal ved oppstart av praksis arbeide sammen om en grovplan for den aktuelle praksisperioden, samt gå igjennom praksiskontrakt. Det forventes at studentene har arbeidet med, forbedret og videreutviklet sin praksiskontrakt og pedagogiske grunnsyn før praksis.

I den første praksisperioden i andre klasse vil det være en forutsetning at studentene nå har et års studier og ikke lenger er i overgangsfaser til det å bli student. Studentenes progresjon skal vise en større grad av forståelse for hvordan praksis og teori henger sammen og begrunne deretter. Det er viktig for praksislærer å se vurderingene i sammenheng med dette.

- 15 dager med praksis
- Studentene har følgende kunnskapsområder dette semesteret
 - KKK- Kunst, kultur og kreativitet

Læringsutbytter fra høstens kunnskapsområde som har spesiell betydning for studentens praksis i denne perioden:

Studenten

- Forstår barnehagelærerens betydning som medskaper, deltaker og rollemodell i barns estetiske utforskning.
- Viser progresjon i egen profesjonsdannelse

Følgende oppgaver skal støtte opp om studentenes læring i praksis i tredje semester:

Oppgave 1.

Studenten skal med utgangspunkt i kunst, kultur og kreativitet ut i barnehagen en dag i forkant av praksis for å kartlegge barnehagens samfunnsmessige, praktiske og menneskelig forutsetninger og formelle rammer. Metoden studenten skal bruke er observasjon og samtaler.

Oppgave 2.

Studenten skal ha med en kort presentasjon med bilde av seg selv som henges opp til foresatte

Oppgave 3.

Student og praksislærer skal ved oppstart av praksis arbeide sammen om en grovplan for den aktuelle praksisperioden, se mal for dokumentet s. 19-20.

Oppgave 4.

Praksislærer skal etterspørre studentenes ressurser innenfor kunnskapsområdet KKK i løpet av de første dagene. Studentene skal få mulighet for å prøve seg ut på områder der de har en styrke.

Oppgave 5.

Med utgangspunkt i kunnskapsområdet Kunst, kultur og kreativitet, skal studenten gjøre en invitasjon/impuls med barn. Studenten skal videre lede en estetisk prosess som bygger på barnas respons på invitasjonen /impulsen, ut fra barnas utforskning og interesser. Studenten skal pedagogisk dokumentere arbeidet med barna, via notater, lydopptak, evt. video, foto, installasjoner og modeller.

Oppgave 6.

Studenten skal igangsette aktiviteter i fagene musikk, drama og forming i kunnskapsområdet Kunst, kultur og kreativitet.

Oppgave 7.

Studentene skal i løpet av ukene ha skrevet minst to praksisfortellinger som tas med til veiledning med praksislærer. Fokus skal være læringsutbyttebeskrivelsen i KKK:

«Studenten forstår barnehagelærerens betydning som medskaper, deltaker og rollemodell i barns estetiske utforskning».

Oppgave 8.

Med utgangspunktet i KKK og BULL og oppgave 5 skal studentene skrive ca.500 ord om den estetiske prosessen, videre muligheter, og refleksjoner omkring egen profesjonsdannelse så langt i studiet.

Denne teksten skal lastes opp i mappen for profesjon, progresjon og praksis; PPP.

7. Oppgaver fjerde semester, 2. klasse

Praksisperiodene i dette studieåret består av to selvstendige praksiser som tar utgangspunkt i de kunnskapsområdene studentene har. Student og praksislærer skal ved oppstart av praksis arbeide sammen om en grovplan for den aktuelle praksisperioden, samt gå igjennom praksiskontrakt. Det forventes at studentene har arbeidet med, forbedret og videreutviklet sin praksiskontrakt og pedagogiske grunnsyn før praksis. Studentene har følgende kunnskapsområder dette semesteret:

- STM – Språk, tekst og matematikk
- BULL 2- Barns utvikling, lek og læring del 2

Studentenes progresjon skal vise økt forståelse for hvordan praksis og teori henger sammen. Det er viktig for praksislærer å se vurderingene i sammenheng med dette.

Praksisperiodene er:

- 15 dager med praksis barnehage
- 5 dager praksis overgang barnehage til skole (praksis i skole)

Læringsutbytter fra kunnskapsområdene som har spesiell betydning for studentens praksis i denne perioden:

Studenten skal:

- Planlegge, begrunne, samarbeide om og reflektere over pedagogisk arbeid i lys av praksiserfaringer, teori og forskning. Inkludere barns erfaringer, interesser og rett til medvirkning.
- Støtte barns nysgjerrighet og skapende uttrykk, og bidra til trivsel og glede i et trygt, utfordrende og inkluderende leke- og læringsmiljø.
- Analysere og reflektere over barnehagens verdigrunnlag og spørsmål som gjelder mangfold og forskjellighet.
- Legge til rette for godt samarbeid med barns foresatte.

Oppgaver for studenter i barnehagepraksis 4. semester 2. studieår:

Studenten skal i samarbeid med praksislærer utarbeide en grovplan for perioden og gjennomgå vurderingskriteriene for praksisperioden. Dette gjøres i løpet av de første dagene av praksisperioden.

Oppgave1.

Studenten skal med utgangspunkt i didaktisk tenkning planlegge, gjennomføre og evaluere et prosjektarbeid med barn knyttet til både BUL 2 og STM. Prosjektet må utarbeides i tråd med hele eller deler av læringsutbyttebeskrivelsene for de to kunnskapsområdene BUL 2 og STM.

Prosjektarbeidet skal avklares i samarbeid med praksislærer og være lokalt tilpasset barngruppen og barnehagens forutsetninger. Prosjektet dere velger skal prege avdelingens/basens innhold i løpet av praksisukene, og det forutsetter at det engasjerer både barn og medarbeidere. Prosjektet skal planlegges med den intensjon at det inkluderer alle barn og voksne på avdelingen/basen. Studenten skal få erfaring med å lede barn, barnegruppe og personal knyttet til prosjekt. Likevel kan aktiviteter gjennomføres med barn i mindre grupper.

Det er viktig å huske på at planleggingsprosessen er grunnlag for ledelse og oppleves som like viktig som selve planen.

Viktige elementer å ta med seg i planleggingsprosessen:

- Barns og medarbeideres forutsetninger
- Barns medvirkning
- Personalets engasjement – selvledelse
- Aktiviteter inne/ute
- Skriftlige planer/føringer – lojalitet mot planer
- Overføring av informasjon – skriftlig/muntlig
- Hensikt med prosjektet
- Forankring i fagområdene *Kommunikasjon, språk og tekst* og *Antall, rom og form*

Oppgave 2.

Studenten skal sammen med øvrige studenter i praksisbarnehagen delta aktivt i en gruppeveiledning, hvor også praksislærere deltar. En av praksislærerne leder veiledningssituasjonen. Studentene skal ha med hvert sitt veiledningsgrunnlag inn i veiledningen. Benytt gjerne oppsett som studentene har erfaring med fra undervisningen.

Oppgave 3.

Studenten skal delta aktivt og ha ansvar for enkelte hverdagsaktiviteter, samt involvere og samarbeide med medarbeidere på avdelingen/basen i arbeidet. Én av hverdagsaktivitetene kan for eksempel være garderobesituasjon eller måltid. Studenten skal se etter kunnskapsområdet **STM** i aktivitetene og bruke det som utgangspunkt for refleksjon i en studentveileder med praksislærer.

Oppgave 4.

Studenten skal i løpet av ukene ha skrevet minst to praksisfortellinger (inkludert analyse/refleksjoner) som omhandler barnehagens digitale praksis. Her kan studenten synliggjøre eksempler som personalets kunnskap, bruk av digitale verktøy, digitale retningslinjer/synliggjøring i planer osv. Ta utgangspunkt i kunnskapsområdet **STM**. Praksisfortellingene gjennomgås i veiledning mellom student og praksislærer.

Oppgave 5.

Med utgangspunktet i STM og BULL og oppgave 1 skal studentene skrive ca.500 ord om prosjekt, dets videre muligheter, og refleksjoner omkring egen profesjonsdannelse så langt i studiet.

Denne teksten skal lastes opp i mappen for profesjon, progresjon og praksis; PPP.

8. Oppgaver femte semester, 3. Klasse

Praksisperioden er knyttet til kunnskapsområdet Ledelse, samarbeid og utvikling (LSU) og praksisen skal gi studentene erfaringer med pedagogisk ledelse av personalet i barnehagen.

I kunnskapsområdet «Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid» skal studenten i praksisperioden få erfaring med å lede et pedagogisk arbeid som kan være med på å utvikle barnehagen som lærende organisasjon. Studenten skal også gjennom andre lederhandlinger fremme barnas lek og bidra til å styrke barnehagen som lærings – og utviklingsarena. *Oppgaver, erfaringer og kompetanse fra tidligere praksisperioder ligger som en forutsetning.*

Det forventes at arbeidsoppgaver som er en del av barnehagelærerprofesjonen innlemmes i praksisperioden. Eksempler på slike oppgaver kan være ledelse av ulike hverdagssituasjoner, ansvar for å lede organiserte aktiviteter som lekegrupper, samlinger osv. og deltakelse i foreldresamarbeid. Det å lage didaktiske planer knyttet til ulike aktiviteter vil være en naturlig del av lederansvaret til studentene denne praksisperioden. Omfang av skriftlig dokumentasjon skal tilpasses den enkelte student, og avgjøres i samarbeid mellom student og praksislærer ut fra en vurdering av studentens didaktiske kompetanse.

Før praksis:

- Studentene skal i forkant av praksis ut i praksisbarnehagene for å kartlegge barnehagenes ulike rammer knyttet til Ledelse, samarbeid og utvikling.

- Studenten skal i LSU skrive et ledelsesnotat om seg selv som leder som leveres inn til profesjonsveileder. Dette skal presenteres for praksislærer første dag i praksis.
- Studenten skal skrive et kort forventningsnotat til praksisperioden, som presenteres for praksislærer.
- Studenten skal lage en skriftlig presentasjon med bilde av seg selv for barn, foreldre og personale i barnehagen.

Oppgaver i ledelsespraksis høsten 3. studieår

- Studenten leverer siste praksisvurdering til praksislærer
- I samarbeid med praksislærer skal studenten avtale
 - utarbeide en grovplan for perioden.
 - tidspunkt for at studenten skal gjennomføre deltagende observasjoner/følgning av praksislærer i ulike lederhandlinger
- Studenten skal etter observasjonene identifisere interessante situasjoner/temaer som grunnlag for refleksjon og veiledningssamtaler med praksislærer.
 - Dette vil også sammen med refleksjonsnotatet danne grunnlag for prosjektet studentene skal lede.
- Studenten skal **med fokus på egen utvikling som leder**, ta ansvar for å lede et lite endrings- og utviklingsarbeid sammen med personalet på egen avdeling. På avdelinger med to studenter kan det samarbeides, men det skal allikevel være individuelle vurderinger.
- Studenten skal skrive referat fra samtaler/veiledning.
- Studenten skal være forberedt til og delta aktivt i en trepartsamtale med praksislærer og profesjonsveileder ved LSU.

Dokumentasjonsperm

Studenten skal levere didaktiske planer, sakslister, veiledningsgrunnlag, referater og annet skriftlig arbeid fortløpende til praksislærer som kommenterer og vurderer det skriftlige arbeidet underveis. Studenten skal samle disse dokumentene i en perm som skal leveres til praksislærer ved periodens slutt og på forespørsel fra praksislærer underveis i praksis. Planer og evalueringer skal være teoretisk og faglig forankret. Gjennom dokumentasjonspermen skal studenten vise god refleksjons- og vurderingsevne, samt evne til skriftliggjøring av faglig kunnskap.

Møte mellom student, praksislærer og profesjonsveileder

Underveis i praksisperioden skal det avholdes et møte hvor student, praksislærer og profesjonsveileder (og evet. styrer) deltar. Hensikten med møtet er felles refleksjon rundt praksisperiodens arbeidsoppgaver generelt, og utviklingsarbeidet spesielt. Bekymringer relatert til fare for ikke bestått praksis skal avtales som et eget møte der studenten skal varsles på forhånd av praksislærer.

Midtveisevaluering

- Midtveis i praksisperioden skal studenten skrive en egevaluering med utgangspunkt i vurderingskriteriene for praksis. Studenten leverer sin evaluering til praksislærer som et utgangspunkt for veiledning.

- På bakgrunn av studentens egnevaluering skriver praksislærer en underveisvurdering av studenten med utgangspunkt i vurderingskriteriene for praksis. I underveisvurderingen skal det komme tydelig frem dersom studentens arbeid ikke er tilfredsstillende, og videre skal rutinene knyttet til «Melding om fare for ikke bestått praksis» følges dersom det er aktuelt.

Vurdering høstsemesteret 3. studieår

STUDENTEN

- Studenten skal viser forståelse for barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag
- Studenten skal leder faglige drøftinger på møter og i det daglige arbeidet.
- Studenten skal viser god innsikt i og forståelse for egen utvikling som leder.
- Studenten skal gjør profesjonsetiske vurderinger knyttet til egen praksis
- Studenten skal planlegge, begrunne, gjennomføre, dokumentere og evaluere et endrings- og utviklingsarbeid selvstendig og i samarbeid med personalet på avdelingen.

Praksislærer og student avtaler tidspunkt for gjennomlesing og underskriving av vurderingen.

Student har selv ansvaret for å levere underskrevet vurdering i wiseflow innen en uke etter praksis.

Ikke bestått praksis medfører at studenten må gjennomføre ny praksisperiode etter avtale med praksiskontoret.

Samtaler med styrer om

- Barnehagen som en lærende organisasjon med hovedfokus på personalets læring
- Barnehagen som forebyggende arena og arbeid med tidlig innsats
- Barnehagens rutiner for foreldresamarbeid
- Barnehagens rutiner for samarbeid med eksterne instanser
- Barnehagens kriterier for å være en god profesjonsutøver og leder

Det skal dokumenteres i referatene fra disse samtalene at de ulike temaene er diskutert, men referatene trenger ikke å inneholde utredninger fra hvert punkt. Referatene skal legges inn dokumentasjonspermen.

Aktuelle temaer for samtaler/veiledning med praksislærer

- Forventningsnotat og ledelsesnotat
- Studentens praksisvurdering fra 2. klasse og utviklingsmål for LSU-praksis.
- Studentens arbeidsoppgaver, utviklingsarbeidet, grovplan, dokumentasjon underveis i praksis, veiledning, arbeidsvakter, møter i og utenfor arbeidstiden m.m.
- Studentens muntlige og skriftlige formuleringsevne
- Vurdering av students væremåte og kommunikasjon med barn, personalet og foreldrene
- Vurdering av prosessen knyttet til utviklingsarbeidet
- Studenten som leder for personalet
- Studentens egnethet for yrket
- Avdelingens rutiner vedrørende barn med særskilte behov
- Aktuelle ledelses- og kommunikasjonsprosesser
- Faglige utfordringer og etiske dilemmaer i daglig arbeid
- Barnehagens endrings- og utviklingsprosesser i personalgruppa

- Vurderingskriterier for perioden

Det skal dokumenteres i referatene fra samtale- og veiledningstimene at de ulike temaene er diskutert, og referatene skal innhold en oppsummering fra hvert punkt. Referatene skal legges i dokumentasjonspermen.

Endrings- og utviklingsarbeid

Kunnskapsområdet LSU belyser pedagogisk ledelse knyttet til barnehagen som lærende organisasjon. Studenten skal gjennomføre et pedagogisk utviklingsarbeid sammen med personalet, **med fokus på egen utvikling som leder**. Grunnleggende kunnskaper hos barnehagelæreren er å legge til rette for refleksjon, vise evne til å se pedagogiske praksiser på nye måter, samt å kunne begrunne og videreformidle disse.

Ut fra emneplanen i LSU er følgende områder spesielt sentrale for studenten i utviklingsarbeidet:

- Kritisk refleksjon rundt seg selv om leder
- Forståelse for barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag
- Utøvelse av ledelse og bevisst bruk av ulike teorier, modeller og verktøy innen pedagogisk ledelse.
- Didaktisk kompetanse (planlegge, begrunne, gjennomføre, dokumentere og evaluere det pedagogisk arbeidet).

Forberedelse:

- Ledelsesnotatet levert før praksis sees som en del av forberedelsene til utviklingsarbeidet.
- Utviklingsarbeidets innhold skal utarbeides i samarbeid mellom student og praksislærer.
- Studenten skal etter avtale med praksislærer følge og observere praksislærer i det daglige arbeidet, og ut fra dette lage notater som grunnlag for veiledning og samtale. Disse skal analyseres som en del av forberedelsene til eget utviklingsarbeid.
- Veiledningsgrunnlagene og problemstillingen skal legges i dokumentasjonspermen.

Analyse og bearbeiding:

- Ut fra observasjonsnotatene og ledelsesnotatet skal studenten utrede en problemstilling som skal omhandle studenten selv som leder.
- Studenten utarbeider veiledningsgrunnlag (som viser områder innenfor ledelse som studenten ønsker å snakke om) og leverer disse til praksislærer.
- Ledelsesområdet som studenten (i henhold til problemstillingen) velger å fordype seg i blir fokus i utviklingsarbeidet.

Veiledning og formulering av problemstilling:

- I veiledning skal studenten sammen med praksislærer komme frem til en relevant problemstilling som er knyttet til endring- og utviklingsarbeidet.
- Problemstillingen skal handle om studentens egen utvikling som leder og skal starte med følgende ordlyd: «**Hvordan kan jeg som leder for personalet ...**»
- Problemstillingen skal godkjennes av praksislærer.

Gjennomføring:

- Studenten skal utprøve ulike lederhandlinger knyttet til det å lede pedagogiske prosesser sammen med personalet
- Lederhandlingene må være i tråd med valgt problemstilling

Etterarbeid:

- Studenten skal skrive en tekst på 1000 ord. Teksten skal ta utgangspunkt i ledelsesnotatet, der de skal drøfte egen utvikling som leder og prosessen med endrings- og utviklingsarbeidet. Teksten skal også inneholde refleksjoner omkring studentens egen profesjonsdannelse knyttet til ledelse så langt i studiet. Dokumentet lastes opp i profesjonsrom.

9. Grovplan

Det er studenten som er ansvarlig for at grovplanen blir laget, men det er praksislærer og student som sammen skal legge de ulike aktiviteten inn i selve planen. Det innebærer at både student og praksislærer skal bruke den gjennom hele praksisperioden.

Tidsplan for perioden:

Student og praksislærer skal sammen utarbeide en grovplan over arbeidsoppgaver som skal ha følgende innhold:

- Fordeling av ansvar og oppgaver.
Det bør gå klart fram hvem (praksislærer eller student) som har ansvar for at ulike oppgaver blir gjennomført.
- Tempoplan for oppgaver og eventuelle innleveringstider for skriftlige arbeider.
- Arbeidstider for hele perioden
- Møter i perioden som student og praksislærer skal delta i.
- Tider for veiledning og evaluering

Husk:

- Studenten skal leverer sakliste, veiledningsgrunnlag og/eller praksisfortelling samt didaktiske planer til veiledning. Dette skal leveres praksislærer til avtalt tid.
- Studenten skal skrive kort referat fra veiledning og andre møter studentene er med på i barnehagen i løpet av praksisperioden.

Oppsett:

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag

--	--	--	--	--	--